

Garant Erakool OÜ
Majaka 26
11412 Tallinn
Harjumaa

28.05.2024 nr 9.5-2.2/23-24/39/24

Erakooli Garant riikliku järelevalve õiendi kinnitamine

Erakooliseaduse § 23 lõike 1, korrakaitseaduse § 1 lõike 3 ja § 28 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Erakooli Garant riikliku järelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal palume esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Inna Mikli
järelevalve valdkonna peaekspert

Lisa: Erakooli Garant riikliku järelevalve õiend

Koopia: Erakool Garant

Inna Mikli
735 0579
inna.mikli@hm.ee

ERAKOOLI GARANT RIIKLIKU JÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Erakool Garant (edaspidi *kool*) on Garant Erakool OÜ (edaspidi *pidaja*) hallatav eraõppeasutus aadressil Majaka 26, Tallinn 11412, Harjumaa.
2. Riiklikku järelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 30.01.2024 korralduse nr 9.5-2.2/23-24/39/2 „Riikliku järelevalve algatamine Erakoolis Garant“ alusel.
3. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja riigikeele oskuse tase vastavad kehtestatud nõuetele ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
4. Järelevalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdid Inna Mikli ja Kaidi Maask, eksperdina oli kaasatud Keeleameti järelevalveosakonna Tallinna ja Harjumaa järelevalvetalituse peainspektor Janika Lindpere.
5. Järelevalve algas 09.04.2024.
6. Järelevalves vesteldi kooli pidajaga, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajatega, õpilaste, lapsevanemate ja nõukogu esindajatega, esitati kirjalikud küsimused direktorile, tutvuti kooli vaadeldava valdkonna dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Erakool Garant on Tallinnas tegutsev vene ja eesti õppekeelega eraüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III ja gümnaasiumiastmes. Seisuga 09.04.2024 õppis koolis 115 õpilast, neist põhikoolis 100 ja gümnaasiumiastmes 15. Kooli eripäraks on väikesed klassid, mis võimaldavad individuaalset lähenemist: kõige suuremates klassides on 13, väiksemates 7 õpilast.

Koolil on kaks õppekava, põhikooli õppekava ja gümnaasiumi õppekava, mõlemad vajavad täiendamist ja muutmist. Põhikooli õppekava üldosas tuleb muuta õppekava uuendamise ja

täiendamise korda ning kirjanduse, võõrkeelee ja matemaatika ainekavasid. Kuna õppekavaga on vähendatud kunstiainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatusmahtu, tuleb selgitada, kuidas nendes ainetes riiklikult ette nähtud õpitulemused saavutatakse. Gümnaasiumi õppekava üldosas tuleb täpsustada, millise ainekava järgi eesti keelt õpetatakse. Lisaks peab korrigeerima eestikeelsete kursuste nimistut: selleks, et õpilased omandaksid eestikeelse gümnaasiumihariduse, peab vähemalt 60% õppes toimuma eesti keeles, õppekavaga ette nähtud 57 eestikeelsest kursusest ei piisa. Õppekava tuleb muuta, sest praeguse sõnastuse põhjal võib eestikeelsete kursuste õpetamisel ja õppimisel kasutada ka kõiki teisi keeli ning jääb arusaamatuks, kuivõrd seda tehakse ja miks neid kursusi eestikeelseteks nimetatakse.

Kooli päevakava on direktor kehtestanud. Päevikud on e-Koolis, päevikutes on hinded, märkused, kodused ülesanded. Eestikeelsete ainete sissekanded on eesti keeles.

Koolis töötab 22 pedagoogi: direktor; ajutiselt eemal viibiv õppekoordinaator, kes täidab õppealajuhataja ülesandeid ning töötab ka õpetajana; eripedagoog, kes töötab ka logopeedina; koolipsühholoog, kes töötab ka sotsiaalpedagoogi ja õpetajana, ning 18 õpetajat. Kvalifikatsioon vastab nõuetele direktoril, õppekoordinaatoril ja 14 õpetajal. Isikul, kes töötab nii eripedagoogi kui logopeedina, on kvalifikatsioon eripedagoogina töötamiseks, kuid logopeedina töötamiseks mitte. Isikul, kes töötab nii sotsiaalpedagoogi, koolipsühholoogi kui õpetajana, on koolipsühholoogi kvalifikatsioon, kuid õpetaja ja sotsiaalpedagoogina töötamiseks kvalifikatsioon puudub. Kolm õpetajat, kel vastav kvalifikatsioon puudub, õpivad magistrantuuris, ühel õpetajal on olemas vastav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse.

Koolis töötab 12 pedagoogi, kelle ametikohal peab oskama eesti keelt C1-tasemel, ja 10 pedagoogi, kes peavad oskama riigikeelt B2-tasemel. C1 keeletase on kõigil 12 pedagoogil, B2 keeletase on 9 pedagoogil, 1 õpetajal vastav keeletase puudub. Positiivse asjaoluna saab esile tuua, et nõutud keeleoskusega pedagoogide hulk on võrreldes perioodiga 2016–2022 märgatavalt kasvanud.

Viimastel aastatel on eesti keele kursustel käinud kaheksa ja metoodikakoolitustel neli kooli pedagoogi, käesoleval õppeaastal õpib metoodikakursustel üheksa õpetajat.

Järelevalves vaadati üheksat tundi: põhikoolis kahte eesti keele, kolme eestikeelset ja ühte kakskeelset ainetundi, gümnaasiumis ühte eesti keele ja kahte eestikeelset ainetundi. Külastatud klassides olid seintel eestikeelsed infomaterjalid, ruumid olid varustatud kaasaegsete tehniliste vahenditega ning neid vahendeid ka kasutati. Vaadeldud tundides kasutasid õpetajad enamasti traditsioonilisi õppemeetodeid, põhiliselt kõnelesid ise, arendasid ennekõike õpilaste kuulamis- ja lugemisoskust, õpilased said vähe rääkida. Õpetajad rääkisid eesti keeles, abikeeltena kasutasid vene ja inglise keelt, kuid minimaalselt. Mõni õpetaja tegi kõnes keelevigu.

Järelevalve läbiviijatega vestelnud õpilased said küsimustest aru, vastasid eesti keeles, nende keeleoskus oli hea ning nad pidasid riigikeele õppimist vajalikuks.

Põhikooli tasemetööde ja lõpueksamite tulemused on olnud Eesti keskmiste tulemuste lähedal, mõnel aastal keskmisest pisut kõrgemad, mõnel aastal madalamad. Gümnaasiumi lõpueksamite tulemused on olnud nii eesti keeles kui kitsas matemaatikas vabariigi keskmisest madalamad, 2021. aastal laias matemaatikas vabariigi keskmisest palju paremad, 2023. aastal madalamad.

Koolis on olemas sisehindamise kord, viimane sisehindamise aruanne on koostatud perioodi 2018–2021 kohta. Igal õppeaastal on koostatud õppeaasta kokkuvõtted, mida on arutatud õppenõukogu koosolekutel.

Sisehindamise põhjal on koostatud arengukava aastateks 2022–2030. Arengukavas nähakse meetmena, mis parandab õpilaste toimetulekut järgmisel haridustasemel, eesti keele kasutuse suurendamist koolielus ja õppeprotsessis. Õppe- ja kasvatustegevuses on seatud eesmärgiks õpetada I kooliastmes aineid alates 2021/2022. õppeaastast eesti keeles, II ja III kooliastmes õpetada õpilasi osaliselt eesti keeles. Seda eesmärki on järgitud.

Üldtööplaanis on seatud eesmärgid 2023/2024. õppeaastaks. Käesoleva õppeaasta eesmärgid on viis, üks neist on eestikeelse aineõppe rakendamine kõikides kooliastmetes. I kooliastmes ja gümnaasiumis rakendatakse eestikeelset, II ja III kooliastmes kakskeelset õpet.

Käesoleva õiendi eelnõu saadeti 13.05.2024 arakuulamisele. 16.05.2024 vastuskirjas esitatud kooli pidaja ja direktori seisukohti on arvestatud osaliselt, arvestamata jätmise kaalutlused on toodud õiendi vastavates osades.

OLUKORRA KIRJELDUS

Erakool Garant on Tallinnas Majaka tänaval tegutsev vene ja eesti õppekeelega eraüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III ja gümnaasiumiastmes. Seisuga 09.04.2024 õppis koolis 115 õpilast, neist põhikoolis 100 ja gümnaasiumiastmes 15, kooli eripäraks on väikesed klassid. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli 22.

Järelevalve ajal esindas kooli, sealhulgas direktorit ja õppekoordinaatorit (õppealajuhatajat), pidaja. Direktor vastas küsimustele kirjalikult.

1. Kooli õppekava ja õppekavast lähtuv õppekorraldus

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses (edaspidi *PGS*) on sätestatud, et koolil tuleb riiklike õppekavade alusel koostada kooli õppekava (edaspidi *õppekava*), mis on õpingute alusdokument ja milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärast tulenevad valikud. Erakooli õppekava ja selle muudatused kinnitab pidaja¹. Õppekava tuleb² eelnevalt arvamuse andmiseks esitada kooli õppenõukogule, hoolekogule (nõukogule) ja õpilasesindusele.

Järelevalves oli küll vaatluse all eesti keele õppega seonduv, kuid kuna õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, käsitleti käesolevas õiendis õppekava tervikuna. Hinnati õppekava vastavust *PGS*ile, erakooliseadusele (edaspidi *EraKS*), põhikooli riiklikule õppekavale³ (edaspidi *PRÕK*), põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale⁴ (edaspidi *PLRÕK*) ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale⁵ (edaspidi *GRÕK*), seejuures lähtuti *PRÕKi* 15.04.2022 redaktsioonist (v.a lisa 1), mis kehtis enne uuenduste jõustumist ja mille alusel on koolil õigus õpetada kuni 01.09.2024. Juhime tähelepanu, et 11.03.2023 jõustusid riiklike õppekavade muudatused, mille alusel tuleb õpetada alates 01.09.2024. Soovitame koolil oma õppekava *PRÕKi* ja *GRÕKi* uue redaktsiooniga vastavusse viia.

1.2. Koolil on kaks õppekava: põhikooli õppekava ja gümnaasiumi õppekava. Põhikooli õppekava kehtestas pidaja⁶, eelnevalt arutasid dokumenti nõukogu⁷ ja õppenõukogu⁸. Kehtestamise otsusele ei ole õppekava lisatud. Dokumenti on mitmel korral muudetud,

¹ EraKS, § 11 lg-d 2, 3.

² PGS, §17 lg 2.

³ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

⁴ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.

⁵ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

⁶ Pidaja 05.06.2015 juhatuse otsus nr 3-1T/14a.

⁷ Nõukogu 08.01.2015 koosoleku protokoll nr 1.

⁸ Õppenõukogu 04.06.2015 koosoleku protokoll nr 3.

järelevalve ajal kehtis pidaja 22.09.2023 kehtestatud⁹ õppekava, muudatusi arutasid nõukogu¹⁰, õppenõukogu¹¹ ja õpilasesindus¹².

Gümnaasiumi õppekava kehtestas pidaja 26.03.2018¹³, eelnevalt arutasid dokumenti nõukogu¹⁴, õppenõukogu¹⁵ ja õpilasesindus¹⁶. Pidaja juhatuse otsusele ei ole õppekava lisatud. Seejärel on õppekava mitmel korral muudetud, järelevalves kehtis õppekava 27.09.2022 muudetud variant¹⁷, mida on arutanud kooli nõukogu¹⁸, õppenõukogu¹⁹ ja õpilasesindus²⁰.

Juhime tähelepanu, et õigusselguse tagamiseks peab dokumenti kehtestades lisama kehtestamise dokumendile ka vastavasisulise dokumendi ehk kehtestamise otsusele õppekava koos kõigi selle lisadega.

1.3. Kooli õppekava arutelusid kinnitavad nõukogu, õppenõukogu ja õpilasesinduse protokollid on vormistatud paberil, dokumendid on allkirjastanud koosoleku juhataja ja protokollija, kuid allkirjad on vaid dokumentide lõpus ehk viimastel lehekülgedel. Seega on võimalik protokollide eri lehekülgi muuta. Soovitame protokollid allkirjastada digitaalselt ja lisada digikonteinerisse ka kinnitatavad dokumendid, et säiliks terviklikkus.

1.4. Kooli põhikooli õppekavas esinevad järgmised puudused.

1.4.1. Põhikooli õppekava üldosas ei ole õigusaktidega²¹ kooskõlas õppekava uuendamise ja täiendamise kord: puudub kirjeldus, kui sageli õppekava täiendatakse, kellel on õigus selleks ettepanekuid teha ja mis on kooli õppekava uuendamise aluseks. Dokumenti tuleb täiendada.

1.4.2. PRÕKis sätestatuga on vastuolusid kirjanduse, võõrkeele, matemaatika ainekavades ning kunstiainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatuse valdkonnakavades.

1.4.2.1. Määrus²² sätestab, et ainekavades tuleb õppeainete õpitulemused ja õppesisu esitada klassiti, kuid kooli õppekava kirjanduse ainekavas klassiti jaotatud õpitulemused puuduvad.

1.4.2.2. Määruse²³ kohaselt tuleb kooli õppekavas kirjeldada riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused. Kooli õppekavas on inglise keelele kui A-võõrkeelele lisatud I kooliastmes viie ning II ja III kooliastmes kolme tunni ulatuses tunnimahutu, kuid ainekavast ei nähtu, kuidas täiendavat mahtu kasutatakse ning milliseid täiendavaid õpitulemusi õpilased saavutavad. Ainekava tuleb täiendada.

1.4.2.3. Õppeainete saavutatavad õpitulemused tuleb esitada ainekavades, lähtudes PRÕKi vastavast lisast. PRÕKi lisas „Matemaatika“ on sätestatud, et õpilane peab oskama ruutjuure tähendust selgitada ning peast või taskuarvutil ruutjuurt leida. Kooli õppekava ainekavas see

⁹ Pidaja 22.09.2023 juhatuse otsus nr 12-10/1.

¹⁰ Nõukogu 25.08.2023 koosoleku protokoll nr 3.

¹¹ Õppenõukogu 28.08.2023 koosoleku protokoll nr 5.

¹² Õpilasesinduse 19.09.2023 koosoleku protokoll nr 1.

¹³ Juhatuse liikme 26.03.2018 otsus nr 6-1O/16.

¹⁴ Nõukogu 23.03.2018 koosoleku protokoll nr 3.

¹⁵ Õppenõukogu 23.03.2018 koosoleku protokoll nr 4.

¹⁶ Õpilasesinduse 22.03.2018 koosoleku protokoll nr 4.

¹⁷ Juhatuse liikme 27.09.2022 otsus nr 11-1O/2.

¹⁸ Nõukogu 26.08.2022 koosoleku protokoll nr 3.

¹⁹ Õppenõukogu 26.08.2022 koosoleku protokoll nr 4.

²⁰ Õpilasesinduse 27.09.2022 koosoleku protokoll nr 1.

²¹ PRÕK, § 24 lg 6 p 10.

²² PRÕK, § 24 lg 7.

²³ PRÕK, § 24 lg 6 p 2.

õpitulemus puudub, ainekava tuleb täiendada.

1.4.2.4. Kehalise kasvatus ainekavas²⁴ on üks õppe- ja kasvatusesmärk teada tervise ja kehakultuuri valdkonnaga seotud ameteid, töö eripära ning edasiõppimisvõimalusi. Kooli ainekavas see eesmärk puudub. Lisaks on kooli ainekavas vastuolu: õpitulemuste seas on kirjutatud, et 3. klassi õpilane peab oskama 200 meetrit ujuda, kuid hindamisel on eeldatavaks ujumise õpitulemuseks 25 meetrit. Ainekava vajab korrigeerimist.

1.4.2.5. Koolis võib²⁵ nõukogu (hoolekogu) nõusolekul muuta riikliku õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ning tunnijaotusplaani, tagades, et õpilased saavutavad kooliastme lõpuks riiklikus õppekavas määratud üldpädevused, õpitulemused ning taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud. Kooli õppekavas tuleb riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisusi ja nende tegemise põhjendusi kirjeldada. Kooli õppekava kunstiainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatus ainevaldkonnas on vähendatud kohustuslikku tunni mahtu, kuid on põhjendamata ja täpsustamata, kuidas väiksema tunnimahuga haridustaseme lõpuks kõik riikliku õppekava õpitulemused saavutatakse. Õppekava üldosas on küll kirjutatud, et kord aastas juunikuus analüüsitakse, kuidas riiklikud õpitulemused on saavutatud, kuid ainekavades vastavad täpsustused puuduvad. Juunikuisest analüüsist ei ole juhul, kui mõni oodatav õpitulemus on jäänud saavutamata, abi.

1.5. Kooli gümnaasiumi õppekavas esinevad järgnevalt toodud puudused.

1.5.1.1. Gümnaasiumi õppekava üldosa kursuste jaotuse plaanist ei nähtu, kas koolis õpitakse eesti keele või eesti keel teise keelena ainekava alusel. Kui õpilased õpivad eesti keele ainekava alusel, kuulub kohustuslike kursuste hulka ka B1 keeleoskuse tasemel võõrkeel.²⁶

1.5.1.2. Seaduses²⁷ on sätestatud, et gümnaasiumi õppekeeleks on eesti keel, ning täpsustatud²⁸, et kooli või klassi õppekeeleks saab lugeda keelt, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60% riiklikes õppekavades määratud väikseimast lubatud õppekoormusest. Riiklikes õppekavades määratud väikseim lubatud õppekoormus on 96 kursust²⁹, seega peab õpilane eesti keeles omandatud gümnaasiumihariduse ning seda kinnitava gümnaasiumi lõputunnistuse saamiseks õppima vähemalt 58 kursust eesti keeles. Kooli gümnaasiumi õppekava kursuste jaotusplaanis on loetletud 57 eestikeelset kursust. Juhime tähelepanu, et keeleseaduse³⁰ kohaselt ei pea eesti keele tasemeeksamit sooritama isik, kes on eesti keeles omandanud gümnaasiumihariduse, sest tema eesti keele oskus loetakse C1 keeletasemega võrdväärseks. Õpilasele gümnaasiumi lõputunnistust väljastades kinnitab kooli direktor, et õpilane on läbinud gümnaasiumi jooksul minimaalselt 60% õppest eesti keeles ning õpilase keeleoskustaseme saab C1 keeletasemega võrdväärseks lugeda. Kui kool annab teadlikult välja gümnaasiumi lõputunnistuse, mis ei peegelda tegelikku õpilase poolt läbitud eestikeelse õppe mahtu, pannakse toime oluline rikkumine.

1.5.1.3. Õppekava³¹ punktis 5.1.3 on kirjutatud: „Õpetaja valikul ja algatusel võib lõimida kõiki õppeaineid ja kursusi erinevate keeltega. Õppeaines või kursuses, kus õpetaja kasutab aine või kursuse õppekeelest erinevat keelt, ei muuda see aine või kursuse õppekeelt. Õpetaja võib, kui see on õpitulemuse saavutamiseks vajalik, õppetunni tasandil kasutada õppekeelest erinevas

²⁴ PRÕK, lisa „Kehaline kasvatus“.

²⁵ PRÕK, § 15 lg 5, § 24 lg 6 p 2.

²⁶ GRÕK, § 11 lg 4.

²⁷ PGS, § 21 lg 3.

²⁸ PGS, § 21 lg 1.

²⁹ GRÕK, § 11 lg 1.

³⁰ Keeleseadus, § 26 lg 4.

³¹ Gümnaasiumi õppekava üldosa, p 5.1.3

keeles õppematerjale (s.h õpilase koduses keeles) või teatud tunni etappides keele vahetust (nt refleksioonifaasis). Ainetundides, v.a eesti keele tunnis, on õpilaste keelekasutus vaba. Koolis on aineõppes oluliseks eesmärgiks ainealase pädevuse saavutamine. Õppekeelest erinevat keelt kasutatakse keeleõppe lõimimiseks ainete kaudu. Ainete õppe eesmärgiks ei ole keeleoskuse omandamine. Koolis püütakse sinnapoole, et õpilased nii kirjalikus kui ka suulises suhtluses (sh info vastuvõtmisel) kasutaksid aine või kursuse õppekeelt, kuid lubatud on ka koduse keele kasutus.“ Niisugune sõnastus annab võimaluse, et eestikeelsed kursused ei toimu eesti keeles, vaid hoopis mingis muus keeles või keeltes. Direktori sõnul seletatakse teistes keeltes mõnikord teemade nüansse, seejärel selgitatakse neid nüansse ka eesti keeles. Õppekava sõnastust tuleb täpsustada ning kooli vastavat praktikat muuta nii, et oleks üheselt selge, et gümnaasiumi eesti keele ja eestikeelsed kursused peavad toimuma eesti keeles.

1.5.2. Gümnaasiumi ainekavadest on GRÕKis sätestatuga vastuolus kitsa matemaatika ainekava. Kooli gümnaasiumi õppekava kitsa matemaatika 14. ja 15. kursuse õpitulemused ja õppesisu on esitatud ühtsena, kirjeldamata lõimingut ja kõikide õpitulemuste saavutamist. 14. kursuse õpitulemused ja õppesisu ning 15. kursuse õpitulemused ja õppesisu tuleb eraldi lahti kirjutada, lisaks täpsustada, miks on vaja nii suures mahus kursusi lisada.

1.6. Kooli õppekavades on soovitatav teha järgnevalt toodud täpsustused ja täiendused.

1.6.1. Terviklikkuse huvides tuleks koostada põhikooli ja gümnaasiumi õppekava üldosa ühtse dokumendina.

1.6.2. Kooli õppekavade üldosad vajavad täpsustamist ja toimetamist, et tekst oleks üheselt arusaadav ja puuduks võimalus kirjutatud valesti mõista.

1.6.3. Põhikooli õppekava üldosas³² on kirjutatud, et karjääriplaneerimist toetab www.rajaleidja.ee, kuid karjäärikoordinaatori teenus viidi 2019. aasta alguses Töötukassasse. Gümnaasiumi õppekava üldosas on üldpädevuste kujunemise kirjelduse juures³³ mainitud koostööd INNOVEga, kuid hetkel on asutuse nimetus Haridus- ja Noorteamet.

1.6.4. Põhikooli võõrkeelte valdkonnakavas esineb vorminguvigu, nt mõnes kohas on muudatuste jälitamine aktiivne ning osa lisatud tekstist tõuseb punaseks värvituna esile. Samuti vajab ainekava keel toimetamist, näiteks ei ole inglise keele 9. klassi õppetegevuste puhul arusaadav, kas kontrollitakse kõiki osaoskusi või sõnavara ja grammatikat, sest kirjutatud on järgmist: „Alates 3. klassis töid, mis sisaldavad kõiki osaoskusi, tehakse mitte rohkem kui kaks õppeaastas. Kontrollitakse sõnavara ja grammatika alused.“

1.6.5. Põhikooli matemaatika valdkonnakavas on iga kooliastme ees uuesti üldosa, kooliastme õpitulemused on esitatud korduvalt sama kooliastme klassi õpitulemuste ja õppesisu tabelite ees. Korduvad osad tuleks eemaldada.

1.6.6. Põhikooli loodusainete valdkonnakavas on viidatud linkidele, mis enam ei tööta. Samuti on kasutatud väga üldisi linke nagu Google, kuid lingid peaksid seostuma teemaga, mille juures need on esitatud.

1.6.7. Põhikooli sotsiaalainete valdkonnakava on üles ehitatud kooliastmete põhimõttel, puuduvad üldine ainevaldkonna kirjeldus, õppetegevuse kavandamine ja korraldamine, hindamise alused, füüsilise õpikeskkonna ja õppeainete kirjeldused ainekavade ees. Valdkonnakava on üles ehitatud kooliastmete põhimõttel, iga kooliastme osas on avatud

³² Põhikooli õppekava üldosa, p 9.5.

³³ Gümnaasiumi õppekava üldosa, p 4.2.1.

lõiming üldpädevuste, teiste ainevaldkondade ja läbivate teemadega, õppekeskkond on esitatud kooliastmeti ja hindamine klassiti. Valdkonnakava ainekavad vajavad ühtlustamist.

1.6.8. Mitmes põhikooli valdkonnakavas (loodusained, sotsiaalsained) on hindamine põhjalikult lahti kirjutatud, kuid esineb kordusi, näiteks on iga teema juures hindamisskaala.

1.6.9. Gümnaasiumi võõrkeelte valdkonnakavas on õppeainena nimetatud eesti keelt teise keelena, kuid 11.03.2023 jõustunud PRÕKi redaktsiooniga viidi eesti keel teise keelena ainevaldkonna „Keel ja kirjandus“ alla.

1.6.10. B2 keeleoskustaseme keelele ehk inglise keelele on lisatud kümme kohustuslikku kursust, kuid oodatav keeleoskuse tase on gümnaasiumi lõpus ikkagi B2. Kuna gümnaasiumi lõpuks taotletav keeleoskustase B2 on üldjuhul saavutatav ka viie kohustusliku ning kahe valikkursusega, tuleks kaaluda oodatava keeleoskustaseme tõstmist.

1.6.11. A2-taseme võõrkeele ainekava lõppu on lisatud keeleoskustabel, mis kirjeldab B2 keeleoskustaset. Ainekava tuleks parandada.

1.6.12. Matemaatika valdkonnakava üldosasse tuleks lisada kirjeldused, kuidas lõimitakse matemaatika keele ja kirjanduse, võõrkeelte ja loodusainete ainevaldkonnaga.

1.6.13. Sotsiaalsainete valdkonnakavas tuleks esitada hindamise korraldus.

1.6.14. Inimgeograafia ainekava võiks esitada loodusainete ainevaldkonna juures.

1.7. Kooli õpekavas on toodud ka mittestatsionaarse õppimise võimalus³⁴, kuid pidaja sõnul õpivad õpilased üldjuhul statsionaarses õppes. Möödunud õppeaastal lõpetas eksternina kaks õpilast, kes soovisid gümnaasiumiastme läbida kahe aastaga.

1.8. Kooli tunniplaan on õppekava tunnijaotusplaaniga kooskõlas.

1.9. Kooli päevakava on direktor kinnitanud³⁵, käskkirjale on lisatud päevakava ja pikapäevavõrgu töökorraldus. Päevakavas on toodud tundide ja vahetundide, huviringide ja pikapäevavõrgu toimumise ajad.

1.10. Klassipäevikud on e-Koolis, päevikutes on hinded, märkused, teated. Eestikeelsete tundide sissekanded on eesti keeles, kuid mõned õpetajad on mõned teated ka vene keelde tõlkinud. Õpetajate sõnul on koolis reegel, et päevik tuleb täita samal päeval, kui tund toimus, hiljemalt kell 17. Järelevalve kontrollis sissekandeid valikuliselt 09.04.2024 õhtul, vajalikud sissekanded olid olemas.

1.11. Ettepanekud direktorile

1.11.1 Dokumente kehtestades lisada õigusselguse tagamiseks kehtestamise dokumendile ka vastavasisuline dokument ehk õppekava kehtestamise otsusele õppekava koos kõigi selle lisadega, et oleks üheselt mõistetav, milline dokument kehtestatud on.

1.11.2. Allkirjastada dokumendid digitaalselt ning lisada digikonteinerisse ka dokumendid, mida kinnitatakse või arutatakse, et säiliks terviklikkus.

1.11.3. Koondada põhikooli ja gümnaasiumi õppekavad ühte dokumenti, et kooli õppekava moodustaks ühtse terviku ning õppekava osad oleksid paremini jälgitavad.

1.11.4. Rõhutada õppekavas rohkem kooli eripära, et oleks aru saada, mille poolest kool teistest

³⁴ Gümnaasiumi õppekava üldosa, p 6.1.

³⁵ Direktori 03.11.2023 käskkirja nr 12-1T/8.

õppeasutustest erineb.

1.11.5. Täpsustada õppekavade sõnastust, et see oleks kõikidele huvilistele üheselt arusaadav.

1.11.6 Eemaldada õppekavadest kordused, et vajalikku infot oleks lihtsam leida.

1.12. Ettekirjutused pidajale

1.12.1. Tagada kooli põhikooli õppekava üldosa vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktis 10 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.4.1. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

1.12.2. Tagada kooli põhikooli õppekava ainekavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes osades.

1.12.2.1. Tagada, et kooli kirjanduse ainekavas esitatakse õpitulemused ja õppesisu klassiti vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 7 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.4.2.1.

1.12.2.2. Tagada, et kooli õppekava A-võõrkeele ainekavas kirjeldatakse, kuidas täiendavat ainemahtu kasutatakse ning milliseid täiendavaid õpitulemusi õpilased saavutavad vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktis 2 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.4.2.2.

1.12.2.3. Tagada, et kooli õppekava matemaatika ainekavas kirjeldatud õpitulemused vastaksid Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisas „Matemaatika“ sätestatud õpitulemustele, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.4.2.3.

1.12.2.4. Tagada, et kooli kehalise kasvatus ainekavas sätestatud eesmärgid oleksid Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga „Kehaline kasvatus“ kooskõlas ja et ainekava erinevates osades ei esineks omavahelisi vastuolusid, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.4.2.4.

1.12.2.5. Tagada, et kooli õppekava kunstiainete ainekavas oleks vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikes 5 ja § 24 lõike 6 punktis 2 sätestatule selgitatud, kuidas väiksema tunnimahu korral haridustaseme lõpuks kõik riikliku õppekava õpitulemused saavutatakse, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.4.2.5.

1.12.2.6. Tagada, et kooli õppekava tehnoloogia ainekavas oleks vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikes 5 ja § 24 lõike 6 punktis 2 sätestatule selgitatud, kuidas väiksema tunnimahu korral haridustaseme lõpuks kõik riikliku õppekava õpitulemused saavutatakse, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.4.2.5.

1.12.2.7. Tagada, et kooli õppekava kehalise kasvatus ainekavas oleks vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikes 5 ja § 24 lõike 6 punktis 2 sätestatule selgitatud, kuidas väiksema tunnimahu korral haridustaseme lõpuks kõik riikliku õppekava õpitulemused saavutatakse, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.4.2.5.

Ettekirjutuse nr 1.12.2 täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

1.12.3. Tagada kooli gümnaasiumi õppekava üldosa vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ järgmistes osades.

1.12.3.1. Täpsustada, kas koolis õpitakse eesti keele või eesti keel teise keelena ainekava alusel ning vajadusel tagada B1-taseme võõrkeel õppimine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 1 lõike 5 punktides 1 ja 7, § 11 lõikes 4 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.5.1.1.

1.12.3.2. Tagada, et kooli õppekava kursuste jaotusplaanis oleks tagatud eestikeelsete kursuste osakaal vähemalt 60% kohustuslikust õppemahust, vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõigetes 1 ja 3 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.5.1.2., ja tagada, et kooli õppekava üldosa sõnastus täpsustatakse ja parandatakse nii, et

ei oleks toodud võimalust viia eestikeelseid kursusi läbi muudes keeltes, sest vastasel juhul ei ole tegemist eestikeelse kursusega, lähtudes käesoleva õiendi punktist 1.5.1.3.

Ettekirjutuse nr 1.12.3 täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

1.12.4. Tagada, et kooli gümnaasiumi õppekava matemaatika valdkonna kitsa matemaatika kursuste kava vastaks Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisale „Matemaatika“, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.5.2 kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja eesti keele oskus

2.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses³⁶ sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse kantud andmete (väljavõtted 21.03.2024 ja 08.04.2024, kontrollitud 25.03.2024, 09.04.2024, 25.04.2024) vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Koolis oli EHISe 21.03.2024 andmetel 24 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded: direktor, logopeed, õpetaja, kes töötab ka koolipsühholoogi ja sotsiaalpedagoogina, ja 21 õpetajat. 25.03.2024 andmetel oli niisuguseid töötajaid 22, kaks õpetajat, kes 21.03.2024 EHISes kajastusid, olid 25.03.2024 andmetel lahkunud koolist vastavalt 27.04.2023 ja 13.06.2023. Järelevalves selgus, et koolis töötab 22 õppe- ja kasvatusala töötajat: direktor; õppekoordinaator, kes täidab õppealajuhataja ülesandeid ja töötab ka õpetajana; logopeed, kes töötab ka eripedagoogina; koolipsühholoog, kes töötab ka sotsiaalpedagoogi ja õpetajana; 18 õpetajat. EHISes oli ka üks ringijuht, kuid puudus õppekoordinaator, kes töötab ka õpetajana, samuti ei olnud märgitud, et logopeed töötab ka eripedagoogina. Järelevalves EHISe andmed parandati, õppekoordinaator sisestati kui õppealajuhataja.

2.2. Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel.

- 1) Õpetaja (koormus 10 tundi: muusika I kooliastmes 4, II kooliastmes 3 ja III kooliastmes 3 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 2) Õpetaja (koormus 15 tundi: eesti keel I kooliastmes 8 tundi, inimeseõpetus I kooliastmes 1 tund, loodusõpetus I kooliastmes 2 tundi, matemaatika I kooliastmes 4 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 3) Õpetaja (koormus 25 tundi: kunst I kooliastmes 4, II kooliastmes 3, III kooliastmes 3 ja gümnaasiumiastmes 2 tundi, tehnoloogiaõpetus II kooliastmes 5 ja III kooliastmes 4 tundi, tööõpetus I kooliastmes 4 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 4) Õpetaja (1 tund, perekonnaõpetus), koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog – pedagoogil on magistrikraad, kuid puudub õpetajakutse, temaga on sõlmitud tähtajatu tööleping. Kvalifikatsioon vastab koolipsühholoogina töötamiseks, kuid sotsiaalpedagoogi ja õpetaja kvalifikatsiooni tal ei ole.
- 5) Logopeed, eripedagoog – kvalifikatsioon vastab eripedagoogina töötamiseks, kuid logopeedina töötamiseks mitte.

Kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele neljal õpetajal, sotsiaalpedagoogil, logopeedil.

2.3. Seadus³⁷ sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. 20 õpetajast on nõutav tõestatud kvalifikatsioon 16-l (80%). EHISe ja koolis kontrollitud andmetel annavad

³⁶ PGS, § 74¹.

³⁷ PGS, § 74 lg 9.

õpetajad koolis 333 õppetundi, neist 282 (84,7%) tundi õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane, ja 51 (15,3%) tundi õpetajad, kellel nõutav kvalifikatsioon puudub.

Neljal õpetajal nõuetekohast kvalifikatsiooni ei ole. Neist ühel on võimalik taotleda õpetajakutset ja saavutada nõuetekohane kvalifikatsioon lähiaastatel. Kolm õpetajat õpivad magistriõppes, üks neist plaanib magistriõpingud käesoleval kevadel lõpetada. Eeltoodust lähtuvalt on koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

2.4. PGSi³⁸ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse. Üks pedagoog töötab koolis nii eripedagoogi kui logopeedina, üks pedagoog nii õpetaja, koolipsühholoogi kui sotsiaalpedagoogina. Töötajal, kes töötab nii eripedagoogi kui logopeedina, on eripedagoogi kvalifikatsioon, kuid logopeedi kvalifikatsioon puudub. Pedagoogil, kes täidab õpetaja, koolipsühholoogi ja sotsiaalpedagoogi kohustusi, on kvalifikatsioon koolipsühholoogina töötamiseks, kuid sotsiaalpedagoogi ja õpetajana töötamiseks mitte. Seega ei saa sotsiaalpedagoogi ja logopeedi teenust koolis tagatuks lugeda.

2.5. PGSi³⁹ kohaselt kehtestab kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kooli hoolekogu (nõukogu). Kooli nõukogu on vastava dokumendi nimega „Erakooli Garant pedagoogide vaba ametikoha täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise kord“ kehtestanud⁴⁰.

Haridusasutuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogidega. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine⁴¹. Sellisel juhul korraldab direktor aasta jooksul uue avaliku konkursi.

Koolis ei ole nõuetele vastavat kvalifikatsiooni neljal õpetajal, neist ühega on sõlmitud tähtajatu tööleping.

2.6. Pedagoogide riigikeele oskuse taset reguleerib Vabariigi Valitsuse määrus⁴², mis sätestab, et õppeasutuste juhid, nende asetäitjad, õppealajuhatajad ning eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad oskama eesti keelt C1-tasemel⁴³, kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel⁴⁴.

2.6.1. Koolis on 12 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle ametikohal on vajalik osata eesti keelt C1-tasemel: direktor, õppekoordinaator (õppealajuhataja), kes töötab ka õpetajana, ja 10 õpetajat. Õpetajatest neli õpetavad nii eesti keelt (k.a suuline ja kirjalik ärialane eesti keel

³⁸ PGS, § 37 lg 2.

³⁹ PGS, § 74 lg 6.

⁴⁰ Nõukogu 17.01.2018 koosoleku protokoll nr 1.

⁴¹ PGS, § 74 lg 7.

⁴² Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“.

⁴³ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 9 p-d 6, 7, 8.

⁴⁴ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 8 p-d 6, 7, 17.

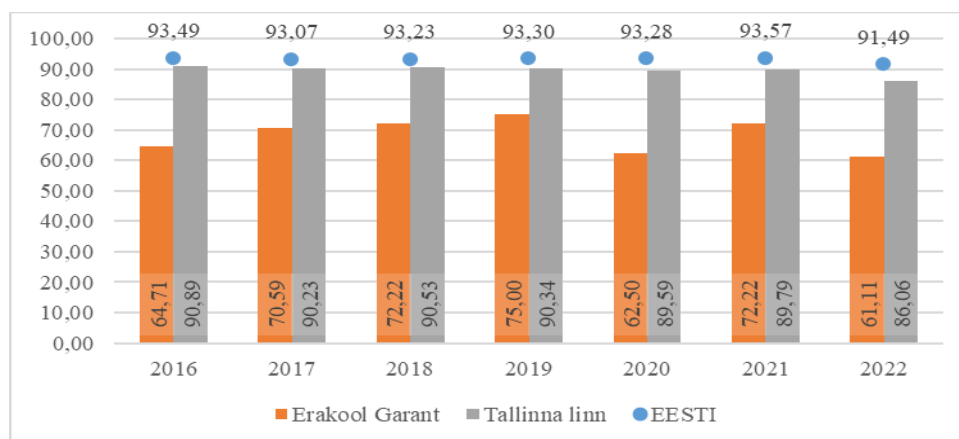
gümnaasiumiastmele) kui eesti keeles, ja kuus õpetavad aineid või gümnaasiumikursusi eesti keeles. Direktoril, õppekoordinaatoril ja kõigil 10 õpetajal on nõutav keeletase olemas.

2.6.2. Koolis töötab 10 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle ametikohal on vajalik osata eesti keelt B2-tasemel: kaheksa õpetajat, õpetaja, kes töötab ka koolipsühholoogi ja sotsiaalpedagoogina ning pedagoog, kes töötab eripedagoogi ja logopeedina. Eripedagoogi, kes töötab ka logopeedina, õpetaja, kes töötab ka koolipsühholoogi ja sotsiaalpedagoogina ning seitsme õpetaja keeleoskus vastab nõuetele, ühel õpetajal vajalikku keeleoskust tõendavat dokumenti ei ole.

- 1) Klassiõpetaja (koormus 23 tundi: vene keel ja kirjandus I kooliastmes 15 tundi, vene keel II kooliastmes 4 tundi, matemaatika II kooliastmes 4 tundi) – puudub B2 keeleoskuse taset tõendav dokument, Keeleamet on alates 2015. aastast õpetajale korduvalt ettekirjutusi teinud ja sunniraha rakendanud.

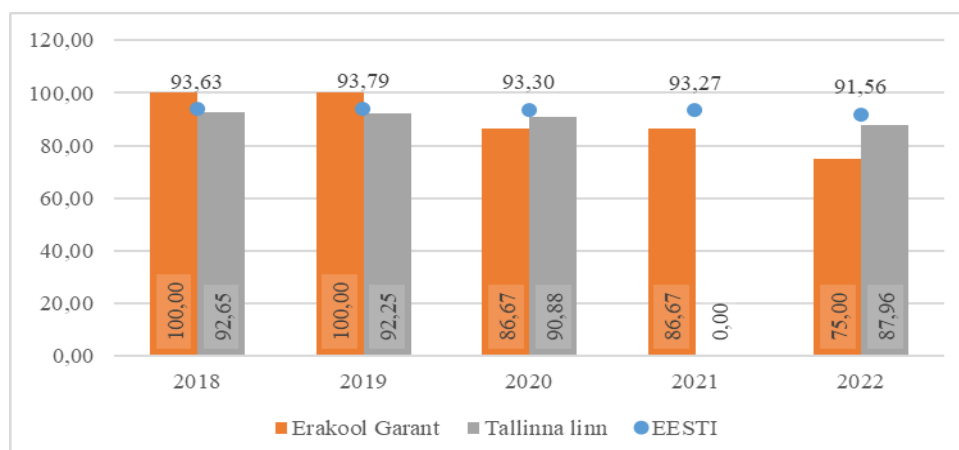
22-st õppe- ja kasvatusala töötajast 21 (95,5%) keeleoskuse tase vastab nõuetele, 1 (4,5%) pedagoogil keeleoskuse tase nõuetele ei vasta. Keeleamet tegi koolis viimase keelekontrolli 18.10.2023.

EHISE andmetel on eesti keele oskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal olnud aastatel 2016–2022 oluliselt madalam kui Eestis keskmiselt nii kooli põhikooli- (joonis 1) kui gümnaasiumiosas (joonis 2). Seega on õpetajate keeleoskuse tase käesoleval õppeaastal märkimisväärselt paranenud.

Joonis 1. Õpetajate vastavus riigikeele oskuse taseme nõuetele põhikoolis, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 2. Õpetajate vastavus riigikeele oskuse taseme nõuetele gümnaasiumis, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

2.7. EHISe 18.04.2024 andmetel on viimaste aastate (2018–2023) jooksul eesti keele kursustel osalenud kaheksa kooli pedagoogi 3030 tunni ulatuses, nende hulgas ka direktor, kes õppis 450 tundi.

2.8. Eesti keele ja eesti keeles õpetamise metoodika kursustel on aastatel 2018–2023 osalenud neli õpetajat 218 tunni ulatuses. Pidaja rääkis, et käesoleval õppeaastal õpib üheksa kooli õpetajat mitmeosalistel eesti keele metoodika kursustel, koolitavad Tallinna Ülikool, Tallinna Õpetajate Maja ja Eesti Keele Instituut. Pidaja sõnul sooviksid õpetajad veel enam kursustel osaleda, kuid mõnikord on soovitud kursused väga kiiresti täitunud ja kooli õpetajad pole õppima pääsenud.

Õpetajate sõnul õpitakse ka kolleegidelt, kui nende tunde vaatamas käiakse. Direktor käib ka tunde vaatamas ja pärast arutab õpetajaga, mida võiks veel paremini teha.

2.9. Ettepanek pidajale

Luua kooli vestlusklubi või -ring, kus eestikeelne õpetaja muu kodukeelega õpetajatega eesti keeles suhtleks, nende vigu parandaks, võõrapärasele ja ebaloomulikule keelekasutusele tähelepanu juhiks.

2.10. Ettepanekud direktorile

2.10.1. Soovitada kvalifikatsiooninõuetele mittevastavatel õppe- ja kasvatusala töötajatel esimesel võimalusel kutset taotleda ning toetada ja motiveerida neid kutse omandamisel.

2.10.2. Julgustada eesti keelest erineva emakeelega õpetajaid osalema eestikeelsetel koolitustel ja kasutama eestikeelset meediat, et eesti keele oskust parandada.

2.10.3. Innustada eesti keelest erineva emakeelega ja eesti emakeelega õpetajaid omavahel eesti keeles suhtlema, et ületada keelebarjäär ja saavutada parem eesti keele oskus.

2.10.4. Leida eesti keele ja eesti keeles õpetavatele õpetajatele võimalusi õppida teiste koolide kogemustest ning osaleda õpetajavahetuse projektides, et tuua kooli uusi ideid, kogemusi, metoodikaid.

2.11. Ettekirjutused pidajale

2.11.1. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 74¹ esitatud nõuetele, lähtuda põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõigetest 6, 7 ja 9 ning käesoleva õiendi punktides 2.2 ja 2.3 kirjeldatust ning tagada avaliku konkursi korraldamine selle õppe- ja kasvatusala töötaja ametikohale, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.06.2025. Täitmise tähtaeg: 01.07.2025.

2.11.2. Tagada koolis sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 9 ning käesoleva õiendi punktides 2.2 ja 2.4 kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

2.11.3. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 10 ning käesoleva õiendi punktides 2.2 ja 2.4 kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

3. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

3.1. Koolis õpitakse eesti keelt teise keelena, põhikooli I kooliastmes on 12, II kooliastmes 15 ja III kooliastmes 15 eesti keele tundi. Lisaks õpitakse eesti keeles ka osa aineid. I kooliastmes on kõik ainetunnid, v.a vene ja inglise keel, eestikeelsed. II kooliastmes on kakskeelsed ained kunst, lastekirjandus, loodusõpetus, muusika ja tehnoloogia. III kooliastme 7. klassis on kakskeelsed geograafia, kunst ja muusika, 8. klassis kunst, muusika ja tehnoloogia ning 9. klassis kunst ja muusika. Kooli pidaja sõnul õpetatakse nendes tundides kahes keeles. Õpetajad

rääkisid, et kasutavad abikeeli ennekõike terminite õpetamisel ning abikeelteks on lisaks vene keelele ka muud keeled, näiteks inglise keel.

Gümnaasiumiastmes on käesoleval õppeaastal vaid 10. ja 11. klass, järgmisel õppeaastal on koolis ka abiturientid. 10. klassil on 39 kursust, 11. klassil 37 kursust ja 12. klassil 32 kursust ehk kokku 108 kursust, neist eestikeelseid kursusi on 10. klassis 19, 11. klassis 20 ja 12. klassis 18 ehk kokku on eestikeelseid kursuseid 57. Seaduses⁴⁵ on sätestatud, et kooli või klassi õppekeeleks saab lugeda keelt, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60% riiklikes õppekavades määratud väikseimast lubatud õppekoormusest. Riiklikes õppekavades määratud väikseim lubatud õppekoormus on 96 kursust⁴⁶, seega peab õpilane eesti keeles omandatud gümnaasiumihariduse ning seda kinnitava gümnaasiumi lõputunnistuse saamiseks õppima vähemalt 58 kursust eesti keeles.

3.2. Järelevalves vaadeldi, kuidas on eesti keele ja eestikeelne aineõpe korraldatud. Külastati üheksat tundi: põhikoolis kahte eesti keele, kolme eestikeelset ja ühte kakskeelset ainetundi ning gümnaasiumiastmes ühte eesti keele ja kahte eestikeelset ainetundi. Tunnivaatlusel viibis kooli esindajana pidaja. Õpetajate sõnul vaatab nende tunde tavaliselt direktor, kes täidab tagasisidelehe ja arutab õpetajaga, mida võiks muuta või teisiti teha. Järelevalve ajal oli direktor ajutiselt töölt eemal ning seetõttu ei saanud vaadelda, mil viisil ta tunde analüüsib.

Õigusaktides⁴⁷ on sätestatud, et õppekeskkond peab toetama õpilase arengut, peab võimaldama õpilasel õppes aktiivselt osaleda, et õppetöö peab toimuma ruumis, kus on võimalus liikumist eeldavaks tegevuseks, näiteks rühmatööks, kus saab mööblit ja inventari ümber paigutada ning kus on võimalik kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale⁴⁸.

Koolimajas olid klasside seintel eestikeelsed sõnad, laused, sildid, juhised. Vaadeldud tunnid toimusid ruumides, mis olid varustatud tänapäevaste tehniliste vahenditega: õpetajatel olid arvutid, projektorid, interaktiivsed tahvlid, mida kasutati igas tunnis. Klassiruumides oli piisavalt ruumi ning õppetöoks sobiv mööbel, kuid õpilased istusid üksteise taga või kõrval, neil puudus omavaheline silmside, kommunikatiivset keeleõpet soodustav õppekeskkond oli piiratud.

Määruse⁴⁹ alusel peab õpilane olema õpiprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasi ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Õpilased polnud küll vaadeldud tundides eriti aktiivsed, kuid tegid kaasa, mis vaja. Üks õpetaja andis õpilastele võimaluse ise ülesandeid valida, teine õpetaja kaasas neid hindamisprotsessi. Õpetajad tutvustasid tunni alguses tunni teemat ja tunnis tehtavat, kuid õpioskuste eesmärgi ei sõnastanud ning seetõttu puudus ka tagasiside, kas eesmärgid said täidetud.

Külastatud tunnid olid üles ehitatud nii, et peamine roll oli õpetajal, õpilastel oli vähe võimalusi arvamust avaldada. Arendati rohkem kuulamis- ja lugemisoskust, aktiivset suhtlust ja rääkimist oli vähe. Tundides peaks suurem osa suhtlemisest toimuma paarides või väikestes rühmades, kuid niisugust metoodikat vaadeldud tundides ei kasutatud, v.a ühes tunnis, kus toimus paaristöö. Kuid ka selles tunnis suhtlesid õpilased tagasihoidlikult.

Järelevalve üks eesmärgi on välja selgitada, kas kooli tegevus on korraldatud nii, et õpilastel

⁴⁵ PGS, § 21 lg 1.

⁴⁶ GRÕK, § 11 lg 1.

⁴⁷ PGS, § 19 lg 1; PRÕK, § 5 lg 1; § 6.

⁴⁸ PRÕK, lisa 1 p 1.7.

⁴⁹ PRÕK, § 5 lg 1.

on võimalik jõuda riiklikult sätestatud õpitulemusteni ja saavutada nõutud keeleoskuse tase, mis võimaldab jätkata õpinguid eesti keeles ning minna üle eestikeelsele õppele. Eesti keele õpetaja peab koostöös aineõpetajatega arendama õpilaste sõnavara ja suhtluspädevust ning juhtima tähelepanu ortograafia- ja grammatikareeglite normipärasele rakendamisele.⁵⁰ Paraku jäi nii keele- kui ka ainetundides suhtluse osa väheks. Õpilased vastasid õpetaja küsimustele enamasti napisõnaliselt, täislausetega rääkisid ainult üks-kaks klassi kõige aktiivsemat õpilast. Tunnis aktiivselt vastanud õpilaste keeleoskus vastas vähemalt eesti keele kui teise keele keeleesmärkidele, teiste õpilaste kohta ei ole võimalik hinnangut anda.

Õpetajad rääkisid külastatud tundides eesti keeles, ka kakskeelsetes tundides oli abikeele osakaal minimaalne: vene või inglise keelt kasutati vaid mõne sõna tõlkimisel ja terminite selgitamisel, itaalia keelt muusikatundides mõistete tutvustamisel. Õpetajate eesti keele kasutus oli enamasti õpilastele eakohane ja kõnetempo sobiv. Kuid oli ka tunde, kus teemakäsitus ja sõnavara ei olnud õpilastele ea- ja jõukohased, õpitav oli liiga lihtne või liiga keeruline. Viis õpetajat tegid kõnes keelevigu.

Õpetajad kasutasid tänapäevaseid materjale, õppekomplektides sisaldavaid audiovisuaalseid materjale. Õpiülesanded olid seotud igapäevaeluga.

Õigusaktides⁵¹ on sätestatud, et õppekeskkond peab rajanema usalduslikkusel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel, et õppekeskkond peab toetama õpilase arengut. Kõikides vaadeldud tundides oli sõbralik, asjalik ja tõine õhkkond. Mõned õpilased ei olnud kuigi aktiivsed, kuid nad töötasid kaasa, ei kartnud eksida ning julgusid vajadusel kaaslastelt või õpetajalt abi paluda.

Ära kuulamisele vaidlustasid pidaja ja direktor järelevalves vaadeldud tundidele antud hinnangu. Nad leidsid, et see ei ole objektiivne, kuna järelevalve läbiviijad nägid vaid vähesteid tunde, et koolis kasutatakse erinevaid meetodikaid, ka aktiivõppemeetodeid, et tundide tegevused ja meetodika valik sõltuvad ennekõike käsitletavatest teemadest ning erinevad. Selgitame, et järelevalves külastatavate tundide arv ongi paratamatult piiratud ning õiendus on võimalik teha kokkuvõtte vaid vaadeldud tundidest. See kokkuvõtte kirjeldab järelevalves nähtut ning seda kasutatakse paljude teiste järelevalves kogutud tõenditega koos kogumis.

3.3. Pidaja sõnul toetavad eesti keele õpet eestikeelsed üritused ja õppekäigud, õpilased külastavad muuseumi, kus on eestikeelsed programmid, koolis korraldatakse ekskursioone eestikeelsetesse linnadesse, näiteks Pärnusse ja Tartusse. Töötab algklassiõpilaste eesti keele ring. Koolimajas toimuvad keelekohvikud, kus käivad tuntud eestlased, kes räägivad oma elust ja tegemistest, kõik vestlused on eesti keeles. Gümnasistidel on eestikeelne riigikaitselaager. Direktori sõnul korraldatakse tunde muuseumites, rahvusooperis, Karjäärikeskuses. Väikesed klassid võimaldavad väljaspool koolimaja õppida ning seda eelist ka kasutatakse.

3.4. Lapsevanemad ja nõukogu liikmed rääkisid, et eesti keelt õppida on vaja, kuid arvasid, et nende lastele on eestikeelne aineõpe väga raske. Takistava asjaoluna tõid vanemad välja liiga keerulise tekstiga eesti emakeelega õpilastele mõeldud õpikud, millest lapsed aru ei saa. Nad ütlesid, et aitavad kodus mõnikord tekste tõlkida ning õpetavad ka ise oma lastele eestikeelseid sõnu. Vanemad arvasid, et lastel on puudu rääkimisjulgusest ja praktikast. Positiivsena tõid nad esile, et õpilased saavad koolis alati õpetajatelt abi küsida, et õpetajad alati aitavad.

3.5. Õpilaste sõnul meeldib neile eesti keelt õppida ning nad saavad aru, et seda on vaja, kuid mõned õppeained on eesti keeles rasked. Õpilased rääkisid, et kasutavad eesti keelt väljaspool kooli trennis, muusikakoolis, tööl. Mõned kuulavad eestikeelseid raadiosaateid, mitmed

⁵⁰ PRÕK, lisa 1 p 1.3; p 1.4 ja p 2.4.1

⁵¹ PRÕK, § 6 lg 3 p 10.

osalevad kooli keelekohviku üritustel. Õpilased olid arvamusel, et saaksid järgmises koolis eesti keeles õppides hakkama.

3.6. Ettepanekud direktorile

3.6.1. Soovitada õpetajatel tunni alguses õpilasi häälestada aktiveerivate ülesannetega, mille käigus õpilased saavad rääkida ning õpitud sõnavara ja keelendeid kasutada.

3.6.2. Soovitada õpetajatel oma tundidele aine-, keele- ja õpioskuste eesmärgid seada, et oleks võimalik tunnis saavutatut analüüsida.

3.6.3. Pöörata tähelepanu, et õpetajad kasutaksid tundides erinevaid õpilaste aktiivset osalemist eeldavaid õppeviise ja metoodilisi võtteid, et nad looksid õpilastele võimalikult palju võimalusi kaasa mõelda ja eesti keeles arutleda või rääkida.

3.6.4. Pöörata tähelepanu, et õpetajad arendaksid tundides võrdselt kõiki keele osaoskusi ehk nii õpilaste rääkimis-, kuulamis-, kirjutamis- kui lugemisoskust.

3.6.5. Soovitada õpetajatel igas tunnis õpilastele vajalikud sõnad, väljendid, fraasid ja lausemallid anda, neid harjutada ja õpilasi neid suhtluses kasutama innustada.

3.6.6. Soovitada õpetajatel sõnastada tunni kokkuvõttes, kas ja kuidas eesmärgid täideti, ning kaasata sellesse tegevusse ka õpilasi.

3.6.7. Leida võimalusi korraldada õpilastele veelgi enam eestikeelset õppekavavälist tegevust, et nende keeleoskust arendada.

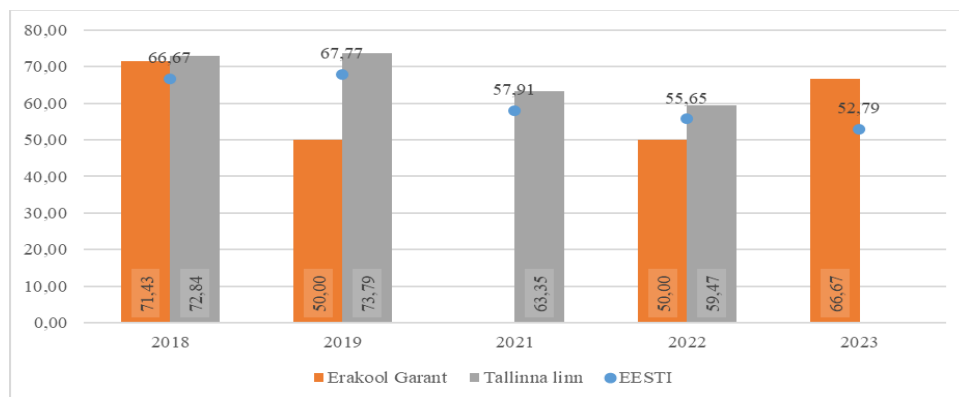
3.6.8. Kaasata eestikeelses õppekavavälisesse tegevusse ka nõrgema keeleoskusega õpilased, et nad saaksid omandada eestikeelset sõnavara ja harjutada eesti keeles suhtlemist.

3.6.9. Leida eestikeelsete koolide seast koostööpartner, kellega ühiseid üritusi korraldada ning seeläbi nii õpetajate kui õpilaste keeleoskust arendada.

4. Eesti keele õppe tulemuslikkus

Kooli põhikooli lõpetajate eksamitulemused on olnud kord Eesti keskmise lähedased, kord Eesti keskmisest veidi madalamad, kord veidi kõrgemad.

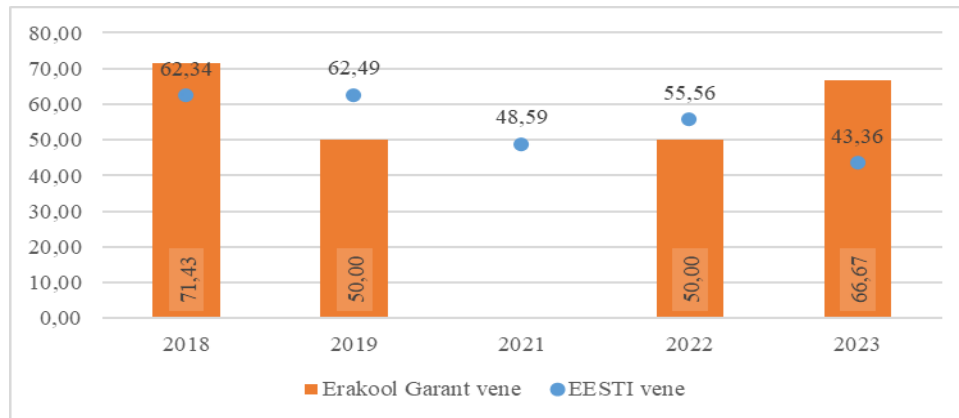
4.1. Eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud mõnel aastal kõrgem ning mõnel aastal madalam kui Eestis (joonis 3).

Joonis 3. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

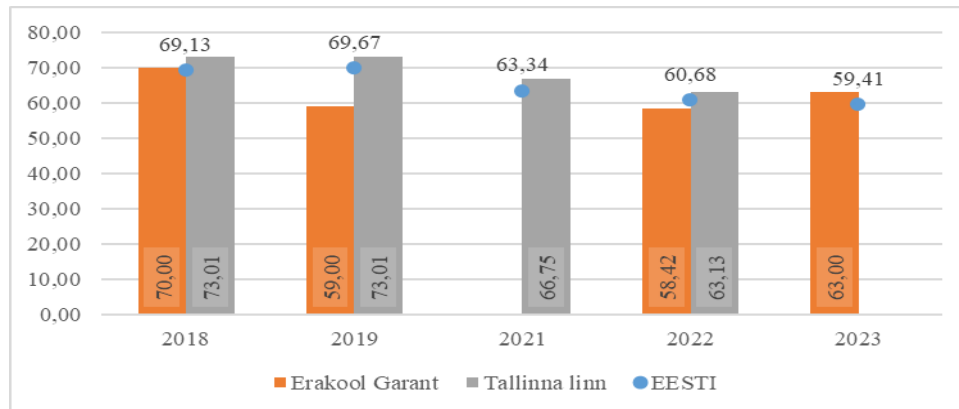
Koolis on olnud vaid vene õppekeelega lõpetajad. Võrreldes kõigi Eesti vene õppekeelega lõpetanutega on eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud mõnel aastal kõrgem ja mõnel aastal madalam (joonis 3.1).

Joonis 3.1. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, % õppekeele lõikes.

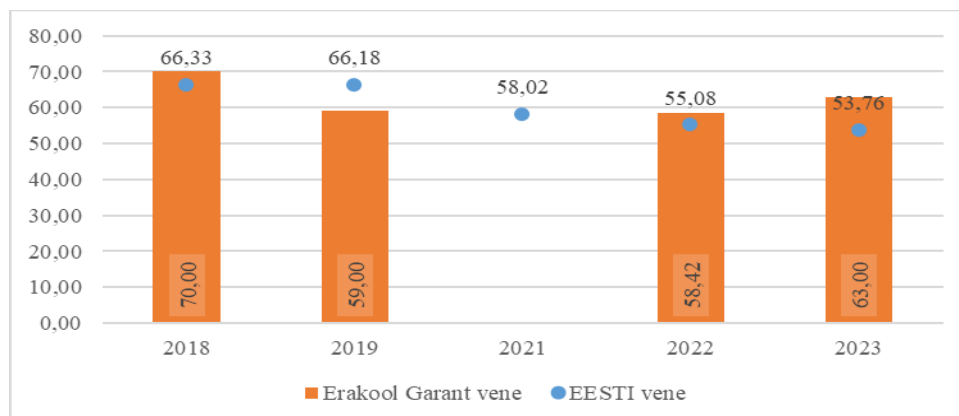
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.2. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami keskmise tulemuse suundumused on sarnased B1 keeletaseme saavutanute osakaalu suundumustele (joonised 4 ja 4.1).

Joonis 4. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena kokku.

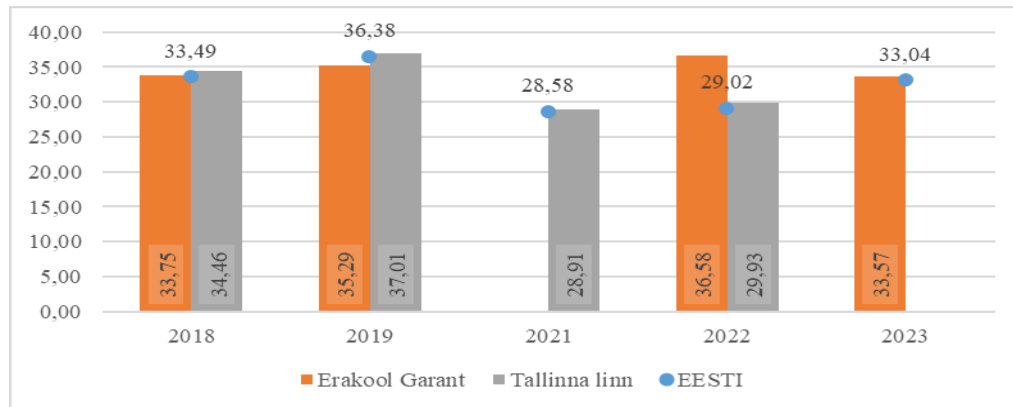
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 4.1. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena õppekeelte lõikes.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

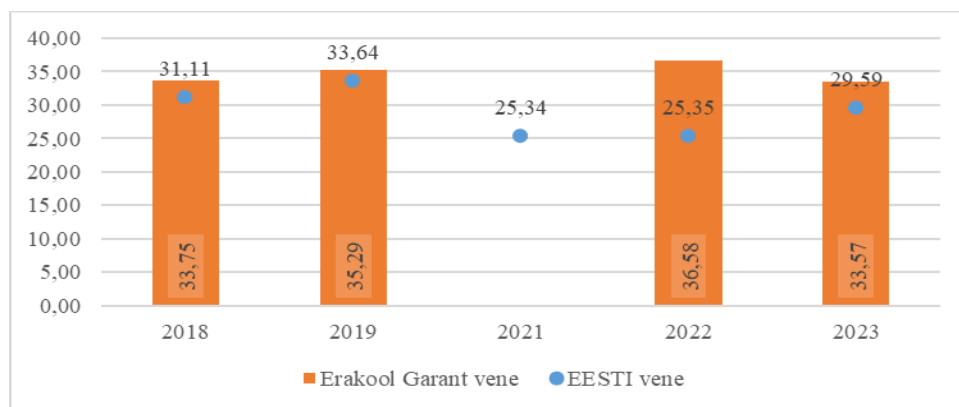
4.3. Põhikooli matemaatika lõpueksami keskmine tulemus on olnud koolis samuti mõnel aastal Eesti keskmisest madalam ning mõnel aastal kõrgem (joonis 5).

Joonis 5. Lõpueksamite tulemused: matemaatika kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

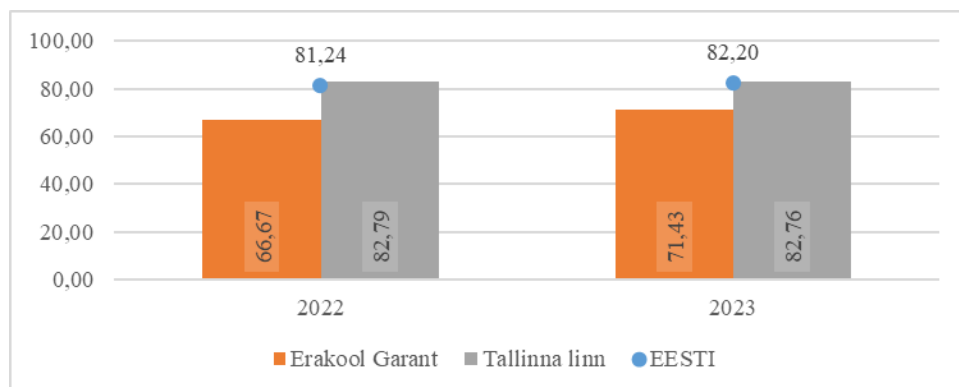
Võrreldes kõikide Eesti vene õppekeeles lõpetanutega on põhikooli lõpetanute matemaatika eksami tulemused olnud läbivalt kõrgemad (joonis 5.1).

Joonis 5.1. Lõpueksamite tulemused: matemaatika õppekeelte lõikes.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

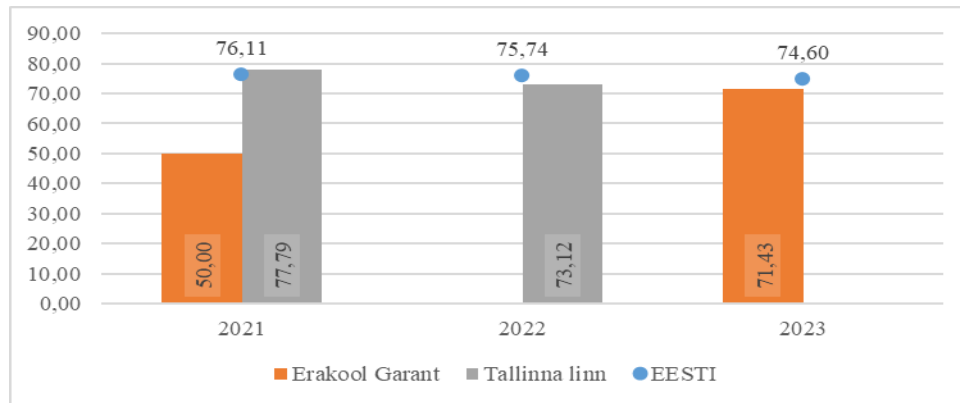
4.4. Keskhariiduse omandanute osakaal on neli aastat pärast põhikooli lõpetamist olnud Eesti keskmisest madalam (joonis 6). Kutsealase hariduse omandanute osakaalu viis aastat pärast põhikooli lõpetamist sai esimest korda arvutada aastal 2023, see oli 11,1%, Eestis 21,22%.

Joonis 6. Keskhariiduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.

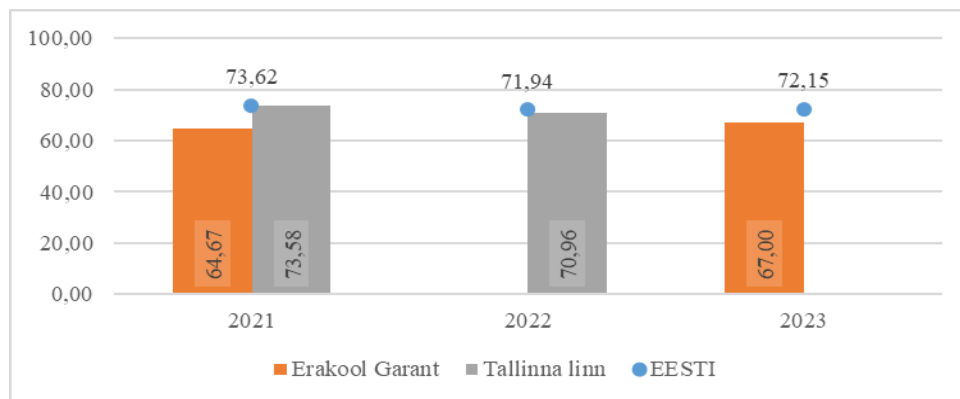
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.5. Koolis oli gümnaasiumiosa lõpetajaid vaid 2021. ja 2023. aastal. 2023. aastal olid eesti keel teise keelena riigieksami tulemused paremad kui 2021. aastal, kuid mõlemad tulemused olid siiski madalamad kui Eestis keskmiselt (joonised 7 ja 8).

Joonis 7. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi statsionaarses õppes, %.

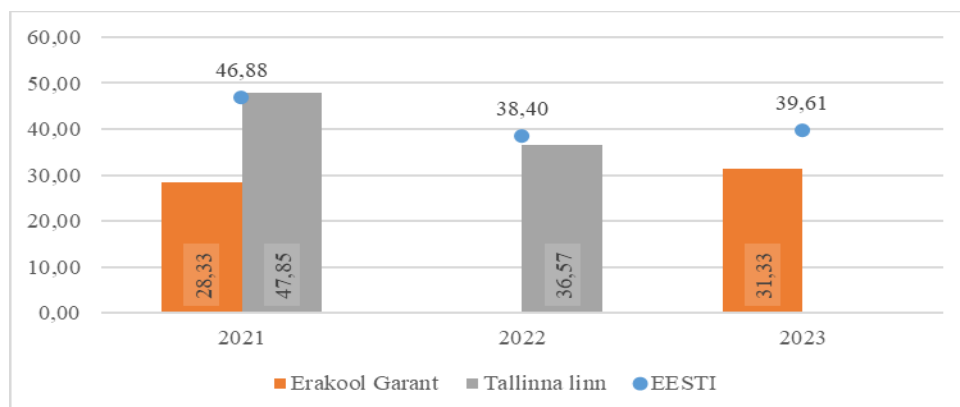
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 8. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keel teise keelena riigieksami keskmine tulemus.

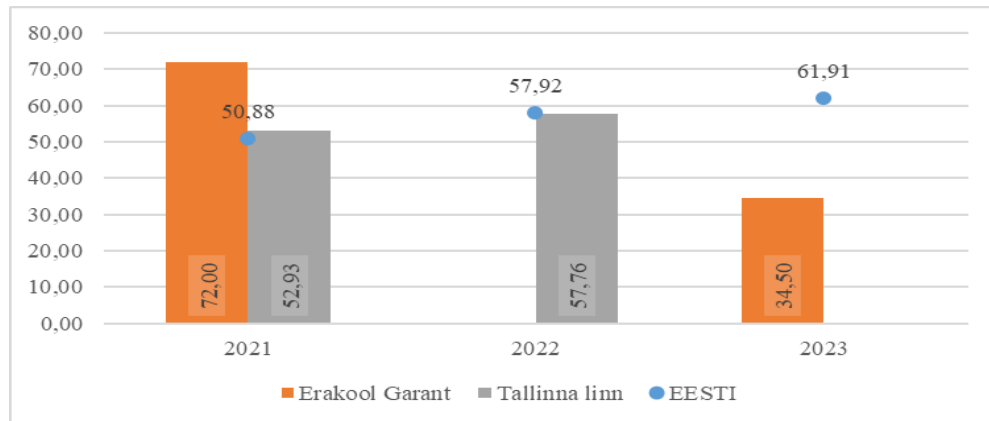
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.6. Kitsa matemaatika tulemused olid mõlemal aastal oluliselt madalamad kui Eestis kokku (joonis 9). Laia matemaatika keskmine tulemus oli 2021. aastal oluliselt parem kui Eestis keskmiselt, kuid 2023. aastal oluliselt madalam kui Eestis keskmiselt (joonis 10).

Joonis 9. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte kitsa matemaatika riigieksami tulemus.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 10. Statsionaarses õppes gümnaasiumihariduse omandanud noorte laia matemaatika riigieksami tulemus.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.7. PGSi⁵² kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb selgitada välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Sisehindamisel tuleb analüüsida õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnata nende tulemuslikkust. Järelevalves vaadeldi eelkõige, kuidas on hinnatud eesti keele õppe tulemuslikkust ning milliseid arendustegevusi eesti keele ja eestikeelsele õppele üleminekuks on kavandatud.

4.8. Koolis on olemas sisehindamise läbiviimise kord, direktor on selle dokumendi oma käskkirjaga⁵³ kinnitanud. Sama käskkirjaga on kinnitatud lisaks mitu muud kooli korda.

Kooli sisehindamise kord sätestab⁵⁴, et sisehindamine on osa hariduse kvaliteedi tagamise süsteemist, et sisehindamist teeb direktor kas komplekselt või üksikküsimuses, et komplektne sisehindamine viiakse läbi üks kord kooli arengukava perioodi jooksul⁵⁵ ja et sisehindamise tulemusi analüüsitakse ja need vormistatakse aruandena⁵⁶. Sisehindamise aruanne koosneb⁵⁷ analüüsisivast osast, kus on välja toodud saavutused ja probleemid, tugevad ja nõrgad küljed; kokkuvõtvast osast, kus on argumenteeritud järeldused; ettepanekute osast, kus määratakse konkreetsed tähtsajad puuduste kõrvaldamiseks. Sisehindamise aruandes välja toodud tugevustest ja parendusvaldkondadest lähtuvalt koostatakse koostöös nõukogu ja õppenõukoguga kooli arengukava, milles määratakse arengu põhisuunad ja valdkonnad. Sisehindamise korras on sätestatud⁵⁸, et arengukava täitmist seiratakse ning seire tulemusel koostatakse õppeaasta lõpus õppeaasta töö kokkuvõtte. Sisehindamise korra lisadeks on sisehindamise kriteeriumid, sisekontrolli aruande vorm, õppeaasta koondkokkuvõtte vorm, tabelid andmete kogumiseks.

4.9. Sisehindamise aruanne 2018–2021 lähtub kooli sisehindamise korrast. Dokumendis kirjeldatakse kooli eripära, tuuakse välja tugevused ja nõrkused. Kirjutatud on, et iga õpilane peab saama koolist tugeva põhihariduse ja hea kasvatuse. Tugevustena on toodud, et koolis töötab motiveeritud kollektiiv, kes suudab eesmärgke seada ja neid ellu viia, samuti see, et lastevanemate ootused selgitatakse välja iga õppeaasta lõpus rahuloluküsitluste kaudu.

⁵² PGS, § 78 lg 1.

⁵³ Direktori 12.09.2019 käskkiri nr 8-1T.

⁵⁴ „Erakooli Garant sisehindamise kord“, ptk 1 p-d 2, 3, 4.

⁵⁵ „Erakooli Garant sisehindamise kord“, ptk 2 p 3.

⁵⁶ „Erakooli Garant sisehindamise kord“, ptk 3 p 1.

⁵⁷ „Erakooli Garant sisehindamise kord“, ptk 3 p 2.

⁵⁸ „Erakooli Garant sisehindamise kord“, peatükk 5 p-d 1, 3.

Parendusvaldkonnaks on leida võimalusi, kuidas ergutada vanemaid küsitlustest aktiivsemalt osa võtma. Eesmärkideks seatakse aktiivsem osavõtt projektidest ja konkurssidest ning eesti keele paremaks omandamiseks keelekasutuse suurendamine kooli igapäevaelus ja õppeprotsessis.

Direktori sõnul hinnatakse tulemuslikkust, sh õpilaste eesti keele oskuse taset, detsembris ja mais-juunis toimuvate eesti keele arvestuste abil. Vaadeldakse ka tasemetööde ja eksamite tulemusi, eesti keele B1-, B2-, C1-taseme eksamite sooritamist, välismaalastele mõeldud individuaalsete õppekavade alusel töötamise tulemusi, teistesse koolidesse vastuvõttu. Korraldatakse õpilaste, lapsevanemate ja õpetajate küsitlusi, hinnatakse, kuivõrd õpilased osalevad eestikeelsetel üritustel, kas nad jätkavad pärast kooli lõpetamist eestikeelses õppes.

4.10. Koolis tehakse õppe- ja kasvatustööst kokkuvõtted õppenõukogu koosolekul. Järelevalvele esitatud õppenõukogu koosolekute protokollid olid allkirjastamata, kohapeal kontrollides ilmnes, et koolis olevatel protokollidel on viimastel lehekülgedel allkirjad ja et kohapeal olevad protokollid on saadetud protokollidega identsed.

2021/2022. õppeaastal tehti õppe- ja kasvatustööst kokkuvõte kahel õppenõukogu koosolekul⁵⁹. Protokollide põhjal analüüsiti õppeedukust, tasemetööde, loov- ja uurimistöode, proovieksamite ja eksamite tulemusi. Protokollidest selgub, et koolis tehti eesti keele taseme kontrollimiseks kaks korda aastas arvestusi, detsembris toimus suuline, juunis nii kirjalik kui suuline arvestus. Eesti keele põhikooli lõpueksami tulemus oli vabariigi keskmisest madalam vaatamata asjaolule, et tundide arvu oli suurendatud. Jõuti järeldusele, et õpilased valdavad teoreetilist materjali, kuid praktikas on neil seda väga raske rakendada, lisaks jääb puudu ka sõnavarast. Seetõttu tuleb nii tunnis kui ka klassivälises tegevuses keelekasutusele rohkem tähelepanu pöörata. Kokkuvõtetes analüüsiti ka individuaalsete õppekavade tulemuslikkust: 11 välismaalt saabunud õpilasel olid eesti keeles individuaalsed õppekavad ning 10 neist said positiivsed tulemused, ühe tulemused jäid nõrgaks. Lisaks pöörati tähelepanu lõimingule, arvutiklassi ja arvutite kasutamisele ainetundides, arenguveestluste ja küsitluste tulemustele.

2022/2023. õppeaasta õppe- ja kasvatustööst tehti kokkuvõte kolmel õppenõukogu koosolekul⁶⁰. Protokollide põhjal on koolil kavas viia hulk aineid üle eestikeelsele õppele, sest olemasolevate kogemuste kohaselt on eesti keele õppimine ilma muude ainete toeta väga raske. Eesti keele arvestuste tulemusi analüüsides jõuti järeldusele, et õpilased kõnelevad hästi, põhjuseks on toodud eestikeelsed klassivälised ettevõtmised, näiteks keelekohviku üritused. Samas eksivad õpilased grammatikas ning seetõttu on vaja suurendada grammatikareeglite, kuid ka sõnavara õppimise osakaalu eesti keeles tundides. Samas selgub kokkuvõtetest, et eesti keele tasemetöö tulemus oli nõrk tehniliste oskuste puudumise tõttu, seepärast on oluline digipädevust arendada. Eesti keel teise keelena eksami tulemus oli eesti keskmisest parem. Protokollis põhjal jõuti koolis järeldusele, et kui õpilaste keskmine tase on väga hea, tuleb tähelepanu pöörata nende õpilaste toetamisele, kelle tase on teistest madalam. Kõik aineõpetajad peavad töötama selle nimel, et parandada funktsionaalset lugemist ja pildilist kirjeldamist. Lisaks jõuti järeldusele, et koolis on hästi läbimõeldud lõimitud tundide süsteem ning et just lõimitud tundides pööravad õpetajad erilist tähelepanu digipädevusele, rakendavad erinevaid digivahendeid või viivad läbi tunde arvutiklassis.

Käesoleva 2023/2024. õppeaasta õppe- ja kasvatustööd, ennekõike arvestuste ja tasemetööde tulemusi, arutati 04.01.2024 õppenõukogu koosolekul⁶¹. Jõuti järeldusele, et eestikeelne

⁵⁹ 22.12.2021 õppenõukogu koosoleku protokoll nr 1; 26.08.2022 õppenõukogu koosoleku protokoll nr 4.

⁶⁰ 21.12.2022 õppenõukogu koosoleku protokoll nr 1; 23.02.2022 õppenõukogu koosoleku protokoll nr 2; 28.08.2023 õppenõukogu koosoleku protokoll nr 5.

⁶¹ 04.01.2024 õppenõukogu koosoleku protokoll nr 1.

aineõpetus on tulemusi andnud, sest õpilaste sõnavara on suurenenud. Lisaks järel dati, et tulemustele on aidanud kaasa arvutiklassis vähemalt kord kuus läbi viidud ainetunnid. Õppenõukogu leidis, et eesti keeles ainete õpetamine aitab lastel eesti keele kõrgemat taset saavutada, et 2. ja 3. klassi õpilaste sõnavara on laienenud, nad räägivad täislausetega, püüavad kasutada õigeid grammatikareegleid, ei karda rääkida ning saavad õpetaja kõnest hästi aru.

4.11. PGSi⁶² kohaselt tuleb kooli järjepideva arengu tagamiseks koostada arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Kooli pidaja on kooli arengukava aastateks 2022–2030 kehtestanud⁶³, arengukava lähtub sisehindamise aruandest.

Arengukavas⁶⁴ on välja toodud, et erilist tähelepanu omistatakse koolis humanitaarainetele: eesti keelt õpetatakse alates 1. klassist ning inglise keelt alates 2. klassist. Dokumendis on kirjutatud, et alates 2021. aastast algab I kooliastme klassides õpetamine eesti keeles ja et II ja III kooliastmetes alustatakse mõningate ainete õpetamist kahes keeles. Seda eesmärki on järgitud: I kooliastmes õpetatakse kõiki aineid, v.a vene ja inglise keelt, eesti keeles ning II ja III kooliastmes õpetatakse mitmeid aineid eesti keeles, kasutades minimaalselt abikeelt.

Arengukavas⁶⁵ on välja toodud tunnivälised tegevused, on kirjutatud, et õpilastel võimaldatakse osa võtta erinevate valdkondade huviringidest. Järelevalves selgus, et algklassidel on eesti keele ring, lisaks korraldatakse eestikeelseid ekskursioone ja üritusi ning koolis toimuvad eestikeelsed keelekohvikud.

Ühe riskina on arengukavas välja toodud mõne õpetaja madal motiveeritus professionaalseid omadusi arendada, sh vastav eesti keele kategooria saada. Pidaja sõnul⁶⁶ motiveeritakse õpetajaid eesti keelt õppima, koolil on leping firmaga, kes õpetajatele eesti keelt õpetab. EHISE andmetel õppis möödunud õppeaastal eesti keelt kaheksa kooli õpetajat. Kooli 22 pedagoogist on nõutav eesti keele oskuse tase 21-l.

Järelevalvele esitatud arengukava on lõplikult vormistamata: dokumendis on jälitajaga tehtud parandused ning seetõttu on arengukava kohati raske lugeda ja aru saada, milline on teksti lõplik versioon.

4.12. Õppeaasta üldtööplaani on dokument⁶⁷, milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaani tuleb vormistada alapunktidena vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis tuleb määratleda ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtsajad⁶⁸. Üldtööplaani peab õppenõukogu kinnitama⁶⁹ iga õppeaasta alguseks. Kooli üldtööplaani on nõuetekohaselt kinnitatud⁷⁰.

Käesoleva õppeaasta eesmärgid on viis, need on seotud õppeainete ning õppeainete ja huvitegevuse loomimise, õpilaste ja õpetajate digipädevuste arendamise, õppija arengu toetamise ja õppekava uuendamisega, lisaks on eesmärgiks eestikeelse aineõppe rakendamine

⁶² PGS, § 67 lg 1.

⁶³ Garant Erakool OÜ juhatuse 22.12.2022 otsus nr 11-10/3.

⁶⁴ Arengukava, p 1.1.

⁶⁵ Arengukava, p 1.1.

⁶⁶ 11.04.2024 vestluse protokoll nr 3.

⁶⁷ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

⁶⁸ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.

⁶⁹ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökorra“, § 2 p 2.

⁷⁰ Õppenõukogu 28.08.2023 koosoleku protokoll nr 5.

kõikides kooliastmetes. Personali juhtimise valdkonnas on üheks tegevuseks personali koolitamine. Pidaja sõnul üldtööplaani täidetakse, käesoleval õppeaastal käib üheksa õpetajat metoodikakoolitustel, tegemist on mitmeosaliste kursustega, mis järelevalve ajal veel jätkusid.

4.13. Ettepanekud direktorile

4.13.1. Korraldada õpilastele, vanematele ja õpetajatele küsitlusi, milles uurida eesti keele ja eestikeelse õppimise ning õpimotivatsiooniga seonduva kohta, et saada analüüsiks erinevaid andmeid ning kooli tugevused ja parendusvaldkonnad paremini välja selgitada.

4.13.2. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe tulemusi hinnates tugineda ka tunnivaatlustel nähtule, analüüsida, millised metoodikad paremaid tulemusi toovad ja millised mitte.

4.13.3. Eesti keele õppimise tulemusi analüüsides kavandada konkreetseid tegevusi nii õppe kvaliteedi tagamiseks kui õpetajate arendamiseks.